

Valvira

Sosiaali- ja terveysalan
lupa- ja valvontavirasto

Valvontalain soveltaminen vammaispalveluissa

**Vammaispalvelujen neuvottelupäivät
7.2.2024**

Ylitarkastaja Emmi Hanhikoski
Valvira

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023)

- Tuli voimaan 1.1.2024
- Kumoutunutta lainsäädäntöä mm. laki yksityisistä sosiaalipalveluista ja laki yksityisistä terveystalouksista
- Yhtenäistetään sosiaalipalvelujen ja terveystalouksien rekisteröintikäytäntö
 - Yksityisten palveluntuottajien palvelut
 - Julkisten palveluntuottajien palvelut
- Uudet käsitteet, mm. palveluyksikkö ja palvelupiste
- Rekisteröintiviranomaisina edelleen aluehallintovirastot ja Valvira
- [Webinaarit 24.11. ja 1.12.: Valvontalain mukaiset uudet rekisteröintiprosessit ja Soteri | Valvira](#)

Mikä muuttui palveluntuottajien näkökulmasta 1/2

- Palveluntuottajan rekisteröinti
 - Palveluyksikön rekisteröinti: ei enää erottelua ilmoituksenvaraisiin ja luvanvaraisiin palveluihin
 - Palveluntuottaja vastaa tekemänsä ilmoituksen oikeellisuudesta
 - Rekisteröintiviranomaisen tekemä riskiperustainen arvio
- Palveluntuottajan edellytysten selvittäminen
 - Velvoitteidenhoitoselvitys
 - Palveluntuottajan hallintoelimiin kuuluvien henkilöiden yleisten edellytysten selvittäminen

Mikä muuttui palveluntuottajien näkökulmasta 2/2

- Ennakkotarkastus: vain sairaalat ja vaativat sosiaalihuollon palveluyksiköt
 - Mikä on vaativa sosiaalihuollon palveluyksikkö?
 - Lain mukainen mahdollisuus käyttää tarvittaessa asiakkaan itsemääräämisoikeutta rajoittavia toimenpiteitä lain edellytysten täytyessä
- Palvelutoiminnan aloittaminen
 - Toiminnan voi aloittaa vasta kun palveluntuottaja on tehnyt rekisteröinti-ilmoituksen ja saanut rekisteröintipäätöksen

Mikä muuttui hyvinvointialueen näkökulmasta

- Rekisteröinti-ilmoitukset suoraan rekisteröintiviranomaiselle
 - Hyvinvointialueen lausuntoja ei enää jatkossa tarvita rekisteröintiin
- Palvelujen hankkiminen vain Soteri-rekisterissä olevilta palveluntuottajilta
 - Sosiaalihuoltolain mukaiset tukipalvelut
 - Vammaispalvelulain mukainen henkilökohtainen apu
- Siirtymäsäännös 55 §
 - Lain voimaantullessa voimassa olleiden säännösten perusteella myönnetty lupa tai rekisteröity ilmoitus jää voimaan
 - Aluehallintovirastot ja Valvira muuttavat ennen lain voimaantuloa myönnetyt luvat ja tehdyt rekisteröinnit uuden lain mukaisiksi maksutta kolmen vuoden kuluessa lain voimaantulosta
- Julkisten sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien tiedot toimitettu rekisteriviranomaiselle 31.12.2025 mennessä

Mikä ei ole muuttunut 1/2

- Sosiaalipalvelujen sisältöä koskevat yleiset edellytykset
 - Esim. sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetussa laissa säädetyt edellytykset
- Substanssia koskeva lainsäädäntö
 - Esim. lastensuojelulain tai iäkkäiden sosiaali- ja terveystalveluista annetun lain mukaiset säädökset liittyen toimintayksikön kokoon tai henkilöstömäärään ja -rakenteeseen
 - Esim. asumisyksiköiden rekisteröintiin liittyvät edellytykset
 - Palveluala
 - Toimintasuunnitelma
 - Henkilöstörakenne ja -määrä vastaa asiakaskunnan määrää ja tarvetta

Mikä ei ole muuttunut 2/2

- Palvelun järjestäjän omavalvontaan liittyvä moniportainen velvoittavuus
 - **Yleinen taso:** palvelun järjestäjän vastuu hankkia laadukkaita ja asiakkaiden tarvetta vastaavia sosiaalipalveluja
 - **Yksilökohtainen taso:** palvelun järjestäjän vastuu yksittäiselle asiakkaalle järjestettävän palvelun sopivuudesta ja riittävydestä
- Palvelun järjestäjä voi edelleen hankinnoissaan edellyttää sekä laadullisesti että määrällisesti sellaisia asioita, joita ei edellytetä palveluyksikön rekisteröinnissä

VpL 8 c §:n mukainen henkilökohtainen apu

- Muuten kuin ns. työnantajamallilla toteutettava henkilökohtainen apu kuuluu valvontalain soveltamisalan piiriin
- Yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain soveltamisessa henkilökohtainen apu rinnastettu tukipalveluihin: tiedot tallennettu kuntien/hyvinvointialueen rekisteriin
- Jos kunta/hyvinvointialue on tehnyt rekisteröinnistä päätöksen tai ilmoituksen, jonka palveluntuottaja on lähettänyt verohallintoon sosiaali- ja terveystalouden tuottamiseen liittyvän arvonnäköverottomuuden saamisen edellytyksenä, tulkitaan palvelu rekisteröidyksi (ks. siirtymäsäännös)
- Jos palveluntuottajan tuottamaa henkilökohtaista apua ei ole nykyisen lain mukaisesti rekisteröity, sen on ennen toiminnan aloittamista/jatkamista haettava valvontalain mukaisesti rekisteröintiä palveluntuottajaksi ja palveluyksikön rekisteröintiä.
- Työnantajan velvollisuus ja oikeus pyytää rikosrekisteriote tulee voimaan 1.1.2025

Materiaalia

STM:n ohje sosiaali- ja terveydenhuollon valvontalain soveltamisesta

- [STM sote-valvontalain soveltamisohje 1.1.2024](#)

Valvontalain mukaiset uudet rekisteröintiprosessit ja Soteri

- [Webinaarit 24.11. ja 1.12.: Valvontalain mukaiset uudet rekisteröintiprosessit ja Soteri | Valvira](#)

Valvira

Sosiaali- ja terveysalan
lupa- ja valvontavirasto

Yhteystiedot

emmi.hanhikoski@valvira.fi

valvira.fi

[@ValviraViestii](https://twitter.com/ValviraViestii)

Vaikuttava valvonta – vastuulliset toimijat